



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS  
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЧЕТВРТИ ОДДЕЛ

СЛУЧАЈ  
WIZERKANIUK против ПОЛСКА

*(Жалба бр. 18990/05)*

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

5 јули 2011

**КОНЕЧНА**

**05/10/2011**

*Оваа пресуда е конечна согласно членот 44 став 2 од Конвенцијата. Може да биде предмет на редакциски измени.*

**Во случајот на Wizerkaniuk против Полска,**

Европскиот суд за човекови права (Четврти оддел) заседавајќи во совет составен од:

Nicolas Bratza, *Претседател*

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Päivi Hirvelä,

Ledi Bianku,

Nebojša Vučinić, *судии,*

и Fatoş Aрас, *секретар на Одделот,*

Расправајќи на затворена седница на 21 септември 2010, 12 април 2011 и 14 јуни 2011 година,

Ја донесе следната пресуда, што беше усвоена на тој датум

**ПОСТАПКА**

1. Случајот беше покренат со жалба (бр. 18990/05) против Република Полска поднесена пред Судот согласно член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи („Конвенцијата“) од страна на полски државјанин, г-дин Jerzy Wizerkaniuk (“жалителот”), на 14 мај 2005 година.

2. Жалителот бил застапуван од страна на г-дин А. Zielonacki, адвокат од Познан. Полската влада („Владата“) беше застапувана од нејзиниот агент, г-дин J. Wołasiwicz, од Министерството за надворешни работи.

3. Жалителот се жалеше на наводна повреда на неговото право на слобода на изразување согласно членот 10 од Конвенцијата.

4. На 24 јануари 2007 година, Претседателот на Четвртиот Оддел одлучил да ја извести Владата за жалбата. Согласно одредбите на член 29 став 1, било одлучено во исто време да се одлучува и по допуштеноста и по основаноста на жалбата.

5. Жалителот и Владата, доставиле дополнителни писмени обсервации (Правило 59 став 1).

## ФАКТИ

### 1. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

6. Жалителот г-дин Jerzy Wizerkaniuk, е полски државјанин роден 1952 година и живее во Kościan. Во конкретното време тој бил главен уредник и сопственик на локалниот весник “*Gazeta Kościańska*”, кој се објавувал во Kościan.

7. На 24 февруари 2003 година двајца новинари кои работеле за весникот на жалителот интервјуирале локален М.П., г-дин Т.М. Интервјуто, договорено при случајна средба на еден од новинарите со М.П., неколку дена порано, на состанок на Општинскиот совет на Kościan, се одвивало во канцеларијата на М.П. во Kościan и траело скоро два часа. Сите прашања и одговори биле снимени. Интервјуто било поврзано со јавните и работните активности на М.П. По завршувањето на состанокот М.П. побарал текстот од интервјуто да му биде доставен на одобрување (*autoryzacja*) пред да биде објавен, како што предвидувал одделот 14 од Законот за медиуми од 1984 година (*Prawo Prasowe*) (види точка 29 подолу).

8. Непроменетата копија од интервјутото, изготвена од двајцата новинари, изнесувала до четириесет стандардни страници. Жалителот побарал од П.С., уредник на весникот, да изготви ревидирана верзија од интервјутото, соодветна за објавување. Таквата верзија изнесувала до три стандардни страници. Последната верзија му била соодветно презентирана на интервјуираното лице, околу еден месец по интервјутото. Тој ја прочитал и го известил еден од вработените во неговата канцеларија, г-дин К.П., дека не дава согласност за објавување на тој текст. Неговото гледиште било дека текстот не соодветствува со разговорот кој го имал со двајцата новинари и дека многу важни изјави кои ги дал не биле вклучени. Тој побарал од г-динот К.П. да го информира жалителот за неговото одбивање. Кратко после тоа, жалителот му се јавил на М.П., кој го повторил своето одбивање.

9. Во допис без датум, кој на жалителот му бил доставен на 5 мај 2003 година, М.П. изјавил:

“Точно е дека во месец февруари јас разговарав со двајца претставници на “Gazeta Kościńska”. За време на разговорот, кој беше неформален, јас одговорив на многу прашања. Меѓутоа, текстот кој ми беше доставен на одобрување после еден месец, не ги вклучил поголемиот дел од моите важни изјави и не успеал да го одрази карактерот и содржината на моите изјави [состојба на работите], поради што не можам да го прифатам”

10. На 29 април 2003 година весникот објавил краток текст во кој ги прашувал читателите дали се заинтересирани да се објави интервјутото со г-дин Т.М., локалниот М.П.

11. На 7 мај 2003 година делови од записниците од интервјутото, ревидирани од П.С., и пропратени со слики направени за време на интервјутото, биле објавени во “Gazeta Kościńska”. Во текстот

имало информација дека М.П. одбил да даде согласност за објава на интервјуто и дека весникот објавува делови од интервјуто како што биле снимени на касетата, во оригиналната граматичка форма.

12. На 19 мај 2003 година, М.П. го информирал Окружното обвинителство на Ко́сциан дека жалителот извршил кривичен прекршок со тоа што објавил делови од интервјуто без негова согласност и против неговата волја.

13. На истиот ден била покрената кривична постапка против жалителот, со обвинение дека објавил интервју со М.П. и покрај писмото со кое тој го одбил таквото објавување. За време на истрагата М.П доставил дека тој имал разговор со двајца новинари од весникот на жалителот. Тие имале обичен разговор, а не формално интервју. Еден месец подоцна, му бил доставен текстот кој требало да се објави кој, по негово гледиште не успеал да ги одрази голем дел од неговите важни изјави. Покрај тоа, тој бил на мислење дека текстот не успеал да ги изрази ниту карактерот ниту суштината на неговите изјави.

14. Со пресуда на Околискиот суд во Познан од 30 април 2004 година, жалителот бил огласен за виновен. Судот ги утврдил фактите на предметот на начин претставен погоре (види точки 7-11 погоре). Понатаму нашол дека жалителот и покрај тоа што М.П одбил да даде согласност за објава, го објавил интервјуто. Ова само по себе покренало кривичен прекршок казнив согласно одделот 14 во врска со одделот 49 од Законот за медиуми од 1984 година (види точка 29 подолу). Судот забележал дека е можно интервјуираното лице да се откаже од неговото или нејзиното право да даде одобрување за објава на текстот, но дека таквата изјава треба да е недвосмислена.

15. Судот ги забележал изјавите дадени од страна на П.С., кој бил сослушан како сведок. Според П.С., весникот не ги објавил трите страни кои првично му биле дадени на М.П, на одобрение. Тој објавил делови од интервјуто кои биле буквално цитирани. Судот ја оценил неговата изјава како веродостојна.

Судот понатаму забележал дека фотографии од М.П., снимани за време на интервјуто биле исто така објавени заедно со интервјуто. Жалителот не посочил кои фотографии сака да ги објави и не му ги покажал на М.П пред објавата.

16. Судот понатаму забележал дека жалителот не се придржувал кон неговите должности, согласно Законот за медиуми, да прибави одобрение од интервјуираното лице. Тој бил на мислење дека фактот што интервјуто било објавено без потребното одобрение, ги прекршило личните права на интервјуираното лице. Жалителот дејствувал со намера да го прекрши законот, но бил мотивиран од желбата да ги исполни своите новинарски должности со тоа што ќе го направи интервјуто достапно на јавноста. Имајќи го во предвид последниов фактор, судот заклучил дека извршениот прекршок не може да се смета за сериозен.

Како резултат на тоа, а имајќи го предвид и фактот дека нема место за било каков сомнеж дека жалителот бил граѓанин кој го почитувал законот и дека неговото однесување секогаш било беспрекорно, судот условно ја прекинал постапката, го задолжил жалителот да плати 1.000 злоти (PLN) за добротворни цели и му наредил да ги сноси трошоците на постапката.

17. Со пресуда од Регионалниот суд во Познан од 6 октомври 2004 година, доставена до жалителот на 15 ноември 2004 година, била потврдена првостепената пресуда. Судот

забележал, *inter alia*, дека фотографиите направени за време на интервјуто претставувале негов битен дел. Жалителот, со објавувањето на истите, без согласност на интервјуираното лице ги повредил неговите лични права во значењето на членот 23 од Граѓанскиот законик.

18. Жалителот поднел уставна жалба до Уставниот суд, оспорувајќи ја усогласеноста со Уставот на одделот 14 во комбинација со одделот 49 од Законот за медиуми од 1984, бидејќи тие предвидувале парична казна или ограничување на слободата за оние новинари или издавачи кои не побарале одобрување од интервјуираните лица. Тој се повикал на членот 54, кој ја гарантира слободата на изразување и членот 31 од Уставот, кој ги предвидува принципите за пропорционалност во поглед на ограничувањата на уставните права.

19. Во текот уставната постапка Уставниот суд побарал мислење од Народниот правобранител (*Rzecznik Praw Obywatelskich*), Јавниот правобранител (*Prokurator Generalny*) и спикерот на Парламентот (*Marszałek Sejmu*). Во нивните мислења доставени до судот, тие заклучиле дека одделот 49, во врска со одделот 14 од Законот за медиуми, бил некомпатибилен со уставните гаранции на слободата на медиумите. Тие биле на мислење, поконкретно, дека ограничувањето на извршувањето на тоа право со изрекување на кривична санкција било некомпатибилно со членот 31 од Уставот, кој ги предвидувал принципите на пропорционалност во поглед на изречените ограничувања во извршувањето на граѓанските права и слободи (види точка 27 подолу). Тие понатаму упатиле на постоечките достапни граѓанско правни

инструменти за целите на ефективна заштита на личните права (види точки 30-32 подолу).

20. Уставниот суд донел пресуда за основаноста на неговата уставна жалба на 29 септември 2008 година. Тој сметал дека оспорените одредби од Законот за медиуми биле компатибилни со членот 54 во врска со членот 31 од Уставот.

21. Судот истакна дека на јавна дебата било предложено да се укине обврската да се бара и добие одобрувањето предвидено во Законот за медиуми. Сепак, мислењата кои укажуваат на потенцијалната опасност од таквата правна мерка не смеат да се игнорираат. Уставниот суд бил на мислење дека укинувањето на барањето на одобрување од една страна би значело изложување на интервјуираните лица, од страна на медиумот, на ризикот на кршење на нивните лични права поради искривување на нивните зборови, а од друга страна би било опасно за извршувањето на слободата на изразување. Суштината на одобрувањето не е само да се осигура дека дадените изјави од интервјуираните лица биле направени дословно, туку и да се заштити суштината на таквите изјави. Ова, пак, гарантира дека намерите на говорникот биле верно пренесени.

Поради тоа, аргументите на жалителот дека барањето за одобрување му овозможило на интервјуираното лице да го запре објавувањето на изјавата на неодредено време биле неточни.

22. Пресудата понатаму содржела:

“Слободата на изразување претставува една од основните постулати на демократското општество и еден од основните услови за негов напредок и за самоисполнување на секој поединец. Таа се применува не само на



“информации” или “идеи” кои се позитивни или кои се сметаат за ненавредливи или се неутрални, туку исто така и на оние кои навредуваат, шокираат или вознемируваат. Медиумите имаат должност да доставуваат – на начин кој одговара на нивните должности и одговорности – информации и идеи за сите работи од јавен интерес. Ваквата должност е тесно поврзана со правото на јавноста да добива информации. (...)

Изјавите дадени во јавност од страна на медиумите можат, со оглед на тоа дека имаат голема моќ на убедување, да доведат до повреда на личните права на засегнатите лица. Во определени случаи *post factum* правните средства кои се на располагање согласно закон не се доволни да овозможат ефективен надоместок за таквата повреда, а во некои случаи штетата навистина може да биде непоправлива. Сепак, изјавата објавена во јавност не само што може да претставува инструмент на повреда туку исто така може незаконито да се искриви. Поради ова законодавството одлучи да овозможи дополнителна заштита на изјавите дадени во контекст на интервјуа со тоа што го воведо барањето за одобрување. Претпоставката дека ваквото барање води кон ограничување на слободата на изразување бидејќи го обврзува новинарот да прибави одобрување од страна на авторот на дословната изјава, неговата неопходност во едно демократско општество мора да се испита. Слободата на изразување не е *ius infinitum*, и поради тоа може да се ограничи. Меѓутоа неопходно е таквите ограничувања да се во согласност со принципите на пропорционалност предвидени во членот 31 од Уставот. Оваа одредба дозволува ограничувања кои се однесуваат на индивидуалните права само кога тие имаат законска правна основа и се неопходни во една демократска држава во интерес на националната безбедност или јавната сигурност, за заштита на животната средина, здравјето или моралот, за заштита на правата на другите. Ваквите ограничувања не смеат да му наштетат на јадрото на правата и слободите. (...)

Членот 47 од Уставот предвидува право на секого на правната заштита на нечиј приватен и семеен живот, на нечиј чест и углед, како и за правото да одлучи за еден личен живот. Не смеат да се изрекуваат ограничувања во извршувањето на ваквите права (...). Спротивно на ова, слободата на изразување може да се ограничи. Обврската да се прибави согласност од

интервјуираното лице прераснува во ограничување. Сепак, таквото ограничување не може да се гледа како оштетување на јарото на слободата на изразување, бидејќи се однесува само на изјавите цитирани дословно во печатени изданија. Тоа не го забранува или ограничува правото на новинарот да ја информира јавноста за содржината на таквата изјава преку резимирање на истата. Кога новинарот ќе одлучи да ја резимира или на друг начин да ја изрази содржината на изјавата дадена од страна на интервјуираното лице, тој или таа не е обврзан да бара одобрување од интервјуираното лице ниту пак да го извести за намерата за објавување. Во тој случај, не се ограничува правото на јавноста да добива информација.

[...] ова барање исто така е неопходно во демократското општество, за да се заштитат личните права на изворите на новинарите. Оттука, не само што не претставува повреда на некое уставно право, туку, напротив, мора да се има во предвид како гаранција за ефективно остварување на уставните права.

Понатаму, ова барање е оправдано не само со неопходноста да се заштитат индивидуалните права [...] но тоа ја изведува својата правна основа од елементи, кои, земени заедно го формираат уставниот поим за јавен интерес. Додека одобрувањето служи за утврдување на јасноста на објавениот текст кој ја содржи дадена изјава, истото допринесува и за јасноста и транспарентноста на јавната дебата. На тој начин читателот ќе биде сигурен дека говорникот се идентификува со содржината на изјавата и дека нема да се обиде да ја измени или да се огради од неа. Поради тоа, во интерес на читателот е да се добие одобрувањето. Без ваквото барање, читателите не би можеле да се сигурни дали изјавите наводно дадени во контекст на интервјуата се автентични.

По мислење на Уставниот суд барањето за одобрување е средство кое му го гарантира на читателот правото да добива поверливи, веродостојни, точни, искрени, јасни, без конфузност и одговорни информации. Ова право не е конкретно гарантирано со Уставот, но е прикачено во него. [...]"

23. Што се однесува до кривичната санкција поради неуспехот да прибави одобрување, Уставниот суд забележува дека таа била со цел да се осигура дека биле почитувани правата на граѓаните да добиваат веродостојни информации.

Одобрувањето било наједноставниот начин да се потврди точноста на пораката, бидејќи изјавите објавени без одобрение можат да се искривени, а такво нешто никој не посакува.

24. Уставниот суд упатил на правните одредби со кои се казнува клеветата. Тој бил на мислење дека додека прекршокот на клевета бил упатен против угледот на поединецот, на ист начин прекршокот казнив согласно одделот 14 во врска со одделот 48 од Законот за медиуми имал за цел да обезбеди усогласеност со должноста за цитирање или објавување на изјавите дадени од страна на интервјуираните лица на правичен и соодветен начин, со цел да се заштитат нивните лични права. Казнената санкција за нив, предвидена во овие одредби, го почитува принципот на пропорционалност.

25. Кон таа пресуда било прикачено и несогласното мислење на судијата Rzepliński. Првенствено тој ги имал во предвид околностите за кои може да се каже дека биле составен дел на *ratio legis* на Законот за медиуми, кога бил донесен во 1984 година. Тој забележал дека Уставот од 1952 година, кој бил во сила во тоа време, не ги гарантирал ниту слободата на изразувањето, ниту правото на почитување на фамилијарниот и приватниот живот во ниту една форма компатибилна со сегашните уставни одредби. Во тоа време сите медиуми биле подложени на превентивна цензура, и само Државата можела да одлучи што ќе се објавува или емитува. Мислењето, понатаму, *inter alia*, гласи:

“Одредбите од Законот за медиуми кои се однесуваат на барањето на одобрување, во тоа време претставувале дополнителна заштита од тоа медиумите да објавуваат информации дадени на новинарите од комунистичката партија или Државните агенти, само ако таквите информации би довеле до загрозување на интересите на тогашната власт.

[Со оглед на таквата уставна позадина, нормално е] дека Законот за медиуми не предвидувал никаква разлика во однос на барањето за одобрување помеѓу лицата носители на јавни функции и сите останати лица. Поради тоа, тој закон предвидувал иста заштита, од аспект на кривичното право, на лицата кои извршувале јавни функции и, поради тоа, биле должни да им обезбедат информации за нивните дела на новинарите, играјќи ја улогата на “чувари” на јавните власти на сметка на јавното мислење, и сите други “приватни” лица.

(...)

Исто така, Законот за медиуми не предвидувал рок во кој новинарот можел да очекува дека одобрувањето ќе му биде дадено или одбиено. (...)

Иако е вистина дека во последните години на *ancien régime*, во 1998/89, државната цензура била помалку строга, потеклото на испитуваните одредби од Законот за медиуми и нивното место во првниот систем во тоа време не можат да се игнорираат.”

26. Судијата Rzepliński, понатаму, не се согласувал со Уставниот суд во делот каде потврдил дека ограничувањата изречени со оспорените одредби го задоволуваат тестот за пропорционалност, утврден во членот 31 од Уставот. Во овој контекст тој изјавил дека стандардите за слобода на изразување развиени во пресудите на Европскиот суд за човекови права не треба да се игнорираат. Несогласното мислење, понатаму, гласи:

“Оспорените одредби [гледани во ова светло] резултираа со непотребно и прекумерно мешање во слободата на медиумите во интерес на личните права на лицата кои обезбедуваат информации во медиумите. Овие одредби не биле неопходни за таа цел во времето кога биле усвоени и сеуште се помалку неопходни во демократска Држава управувана со закони.

Одобрувањето за објавување на информација цитирана дословно е непозната во правните системи на земјите од Европската унија (...)

Барањето за одобрување резултира со цензура која не му дава можност на читателот да ја дознае оригиналната изјава дадена од страна на интервјуираното лице. Тоа може да го одврати новинарот од желбата да

направи интервју за неговиот весник со политичар, кое е важно во национален или локален контекст, од поставувањето на непријатни или остри прашања. (...)

Во демократска држава, политичар, јавна личност, нема право да ја манипулира својата изјава *post factum*. Ако тој или таа се одлучи на таква манипулација, јавното мислење има право да го знае тоа, бидејќи тоа е важен елемент релевантен за јавната слика на политичарот ако тој или таа си поигрува со своите јавни изјави. Барањето за одобрување не дава можност јавноста да се стекне со такво сознание. Граѓаните очекуваат политичарите да имаат храброст да донесат мудри одлуки во деликатни ситуации. Ако политичарот не е сигурен во изборот на зборови кои ги употребува при давање говор во јавност, тоа би можело да е знак за јавноста дека тој или таа не е способен да се справува со стресни околности. Тоа е нешто кое јавноста има право да го знае. (...)

Јас не го делаам ставот на Уставниот суд во конкретниот случај дека новинар, кога ќе му биде одбиено одобрувањето за објавување на дословните цитати, има можност да ја парафразира таквата изјава; дека Законот за медиуми на ниту еден начин не го ограничува правото на новинарот да ги изрази мислите на интервјуираното лице и со тоа правото да ја информира јавноста (...). На мислење сум дека јавноста секогаш има право да биде запознаена со изјавите на интервјуираниот, цитирани збор до збор секогаш кога новинарот смета дека тоа е неопходно за да се спроведе информацијата која е интересна за читателите. Јас исто така сум на мислење дека описната техника е манипулативна и дава можност и за новинарот и за интервјуираното лице да ја избегнат одговорноста за зборовите кои ги користат. Понатаму, фактот што оспорените одредби од Законот за медиуми овозможуваат употреба на такви "техники" и "избегнувања" покажува дека тие не ги задоволуваат стандардите кои се бараат за непристрасен законодавец (...)

Не постои право во Уставот ниту во демократското општество на "вистинита" или "точна" информација. Новинарот не е обврзан да обезбедува таква информација; само затоа што тој или таа не поседуваат јавна власт. Негова или нејзина професионална должност е да бара и да шири информација, гледиште и заклучок. Само лицата кои ја примаат информацијата, читателите, слушателите, гледачите на телевизија или потенцијалните корисници можат да одлучат дали информацијата е точна или не. (...)

Барањето за одобрување, како такво, не е погрешно. Новинарот, објавувајќи ја својата должност, може, на крајот, да има определени сомнежи дали тој или таа добро разбрале што интервјуираното лице сакало да каже, дури и ако интервјуто било снимено. Во пракса, во такви ситуации, самите новинари бараат од интервјуираното лице да го прочита текстот или да го коригира или да го дополни. Новинарот е доста свесен дека грешките кои ги направил при собирање на важни информации можат да ја загрозат неговата позиција на пазарот. Зошто во тој случај е потребна закана со кривична санкција? (...)

Самиот факт дека одделот 49 од Законот за медиуми до сега практично и не бил применет од страна на судовите (...) не значи дека тој не игра негативна улога во Полскиот правен систем, со застрашувачки ефекти врз јавната дебата. Никој не ја оспорува уставноста на одредбите од граѓанскиот закон кои се употребуваат од страна на судовите во контекстот на несогласувањето кое потекнува од печатените изданија.”

## II РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО И ПРАКСА

### 27. Членот 54 од Уставот предвидува:

“1. Слободата да изразува мислење и да добива и шири информации ќе биде гарантирана за секого.

2. Превентивна цензура на средствата за општествена комуникација и дозвола на медиумите ќе биде забранета”

### Членот 31 од Уставот гласи:

“Слободата на личноста ќе добива правна заштита.

Сите треба да ги почитуваат слободите и правата на другите. Никој не треба да прави нешто кое не е пропишано со закон.

Секое ограничување на остварувањето на уставните слободи и права може да биде изречено само закон, и само ако е неопходно во демократска држава за заштита на нејзината безбедност или јавен ред, или за заштита на околината, здравјето и јавниот морал, или слободите и правата на другите. Таквите ограничувања нема да ја повредуваат основата на слободите и правата.”

28. Членот 61 од Уставот предвидува дека граѓаните имаат право да добиваат информации за активностите на органите на јавната власт исто како и за оние на лицата кои се носители јавни функции.

29. Одделот 14 од Законот за медиуми од 1984 година гласи:

“1. Објавата или ширењето на друг начин на информацијата која била добиена преку телефонско или визуелно снимање бара согласност од лицето кое ја дало таа информација

2. Задолжително е за новинарот да го достави целиот текст на изјавата цитирана дословно, доколку истана не била претходно објавена, на одобрување на лицето кое ја дало таа информација.”

Одделот 49 од Законот за медиуми предвидува:

“Секој кој не ги почитува одредбите на членовите 3, 11 став 2, членовите 14, 15 став 2 и членот 27 – ќе биде подложен на парична казна или казна на ограничување на слободата.”

Согласно одделот 31 од овој закон главниот и одговорен уредник на весникот е обврзан да објави демант за да ги исправи погрешните информации, или само да одговори на определена статија, ако лицето смета дека таа статија му ги повредила неговите или нејзините лични права.

Повеќе одредби од Законот за медиуми усвоени во 1984 година биле последователно изменети од страна на Парламентот (Sejm) во дванаесет наврати. Ниту одделот 14 ниту 49 не биле изменети.

30. Членот 23 од Граѓанскиот закон содржи неисцрпна листа на права познати како “лични права” (*dobra osobiste*). Оваа одредба гласи:

“Личните права на поединецот, како што се, првенствено, здравјето, слободата, угледот (*cześć*), слободата на интегритетот, името или

псевдонимот, сликата, тајноста на писмата, неповредливоста на домот, научната или уметничка работа, [како и] пронајдоци и подобрувања треба да бидат заштитени од страна на граѓанското право, без оглед на заштитата утврдена во други законски одредби.”

31. Членот 24 од Граѓанскиот закон ги предвидува начините за обесштетување поради повреда на личните права. Согласно таа одредба, лицето кое се соочува со опасност од повреда може да бара од потенцијалниот сторител се воздржи од незаконската активност, освен ако тоа не е незаконски. Кога повредата веќе настанала, засегнатото лице, *inter alia*, може да бара од сторителот да ја направи релевантната изјава во соодветна форма, или да бара надоместок од него/неа. Ако повредата на личните права причини финансиска загуба, засегнатото лице може да бара оштета.

32. Согласно членот 448 од Граѓанскиот закон, лицето чии лични права биле повредени може да бара надоместок. Оваа одредба, во релевантниот дел гласи:

“Судот може да му додели соодветна сума како материјален надоместок за претрпената нематеријална штета (*krzywda*) на секој на кого му биле повредени личните права. Понатаму, засегнатото лице, без разлика што барало друг начин за отстранување на последиците од причинетата повреда, може да бара од судот да му додели соодветна сума во корист на посебниот јавен интерес...”

33. Согласно членот 66 ставови 1 и 2 од Кривичниот закон од 1997 година, кривичната постапка може условно да биде прекината доколку сериозноста на прекршокот, за кој е предвидена казна затвор до три години, не е значителна, околностите под кои бил направен биле утврдени надвор од разумното сомневање, сторителот нема криминално досие и



неговите лични околности и квалитети укажуваат дека тој ќе го почитува законот за време на условниот период.

34. Согласно член 68 ставови 2 и 3 од Законот, кога одлучува за прекинување на постапката за периодот на условна казна, во траење од една до две години од денот кога пресудата станала конечна, судот може да му наметне определени обврски на обвинетиот: да и плати определен надоместок на жртвата на прекршокот, да му се извини или да направи определена работа од јавен интерес.

35. Согласно член 67 став 1 од Законот, судот може да одреди условна казна за период од една до две години, почнувајќи од датумот на кој пресудата станала конечна. Кривичната постапка може да продолжи доколку во периодот на условната казна, сторителот не ги почитува наметнатите обврски од страна на судот, се однесува спротивно на јавниот ред и стори друго кривично дело.

## ПРАВО

### I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 10 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

36. Жалителот се жалеше дека неговата кривична осуда поради објавувањето на интервјуто претставувала повреда на членот 10 од Конвенцијата. Оваа одредба предвидува:

“1. Секој има право на слобода на изразување. Ова право ја вклучува слободата на сопствено мислење и примање и пренесување на информации или идеи без било какво мешање на јавната власт и без оглед на границите. Овој член не ги спречува државите да доделуваат лиценци за работа на претпријатијата за радиодифузија, телевизиски пренос и кината.

2. Остварувањето на овие слободи, бидејќи со себе носи и одговорност, може да се подложи на формалности, услови, рестрикции или казни определени со закон и неопходни во едно демократско општество, во интерес на националната безбедност, територијалниот интегритет или јавната сигурност, за заштита од немири или кривично дело, на здравјето или моралот, репутацијата или правата на другите, за заштита од откривање на доверливи информации или за одржување на авторитетот и непристрасноста на правосудството.”

## II. ПРЕТХОДНИ ПРИГОВОРИ НА ВЛАДАТА

37. Владата приговарала дека жалителот не ги искористил релевантните домашни лекови. Пред да ја поднесе својата жалба до Судот, тој требало да го почека исходот од постапките поврзани со уставната тужба која тој ја поднел до Уставниот суд.

Жалителот доставил дека во околностите на конкретниов случај, пресудата на Уставниот суд треба да се смета како последна одлука која го утврдува исходот на предметот.

38. Судот веќе расправал по прашањето за ефективноста на уставната жалба во Полска (види *Szott-Medyńska v. Poland* (dec.), no. 47414/99, 9 октомври 2003; *Pachla v. Poland* (dec.), no. 8812/02, 8 ноември 2005; и *Wyrych v. Poland* (dec.), no. 2428/05, 25 октомври 2005). Тој ги испитувал нејзините карактеристики и нашол дека уставната тужба е ефективен правен лек за целите на членот 35 став 1 од Конвенцијата во ситуации каде наводната повреда на Конвенцијата е резултат на директна примена на правна одредба која според подносителот на тужбата е неуставна.

39. Оценката дали домашните правни средства биле искористени, најчесто се утврдува со упатување на денот на кој

жалителот ја поднел својата жалба до Судот. Меѓутоа, како што судот потврдил во многу наврати, ова правило е подложно на исклучоци, кои можат да се оправдаат со посебните околности на секој случај (види *Baumann v. France*, no. 33592/96, § 47, 22 May 2001; и *Brusco v. Italy (dec.)*, no. 69789/01, ECHR 2001-IX). Во овој контекст, Судот мора да земе во предвид дека основата на правилото за исцрпување е да им се даде на домашните власти, првенствено на судовите, можност да ги спречат или да ги исправат наводните повреди на Конвенцијата. Ова се заснова на претпоставката, наведена во членот 13, дека домашниот правен систем треба да овозможи ефикасно правно средство за повредите на правата од Конвенцијата. Ова е многу важен аспект на супсидијарниот карактер на механизмот на Конвенцијата: (види меѓу другите *Selmouni v. France*, [GC], no. 25803/94, ECHR 1999-V, § 74; and *Rogozinski v. Poland (dec.)*, no. 13281/04, 3 ноември 2009).

Во конкретниот случај Судот забележува дека жалителот го искористил овој правен лек и поднел уставна тужба до Уставниот суд, оспорувајќи ја усогласеноста со Уставот на одредбите од Законот за медиуми од 1984 година во кои била заснована неговата осуда. Тој суд ја прогласил неговата уставна жалба за допуштена и донел пресуда за основаноста. Судот смета содржината на уставната тужба на жалителот била идентична со неговата жалба по член 10 од Конвенцијата која жалителот претходно ја поднел до Судот.

40. Според мислењето на Судот, во овие околности и земајќи го во предвид начелото на супсидијарност во контекст на исцрпувањето на домашните правни лекови, наведено погоре, фактот дека суштината на жалбата на жалителот, била испитувана од страна на Уставниот суд, откако тој ја поднел

оваа жалба е доволно да го оправда отстапувањето од принципот дека оценката за усогласеноста со барањето за исцрпување на домашните правни лекови се врши со упатување на датумот кога барањето било поднесено до Судот.

Следи дека претходните приговори на Владата мора да бидат отфрлени.

41. Судот забележува дека жалбата не е очигледно неоснована согласно значењето на членот 35 став 3 од Конвенцијата. Понатаму забележува дека не е недопуштена по никоја друга основа. Поради тоа мора да се прогласи за допуштена.

### III. ОСНОВАНОСТ

#### **A. Поднесоци на странките**

##### *1. Владата*

42. Владата тврдела дека основен принцип во сите демократски Држави е кога некое лице дава информација која ќе биде презентирана или цитирана во медиумите, тој или таа има право да ја разгледа последната верзија од текстот кој треба да се објави и да даде или да одбие одобрување за ширење на истата. Без тоа право, уредниците на весниците, или телевизиските продуценти, би имале слобода да ја моделираат крајната порака на начин на кој тие сакаат, искористувајќи ја предноста на соработка со засегнатото лице.

43. Во овој случај, М.П. дал интервју по своја сопствена и слободна волја и овозможил информации за неговите активности како пратеник и претприемач. Тој после тоа, одбил да даде согласност за објавување на предложениот текст од страна на жалителот бидејќи сметал дека тој не ја изразува

вистинската природа на неговите изјави. Меѓутоа, тој му кажал на жалителот дека е спремен да даде согласност доколку се направат определени промени. Жалителот одбрал да го ојави текстот непроменет.

44. Со објавувањето на таквиот текст, жалителот не само што ја злоупотребил волјата на Т.М. за соработка со медиумот и можноста за загрозување на неговиот углед, туку тој исто така ги довел во заблуда читателите презентирајќи им неточни слики. Оттука, изречената казна на жалителот била неопходна за да го потсети него, како и другите новинари и уредници на весници, дека одредбите на Законот за медиуми треба да се почитуваат во секое време бидејќи тие служат за заштита не само на лицето кое ја дава информацијата, туку и на јавноста. Државата има задача да го штити општеството од дезинформирање и повреда на правата на поединците.

45. Владата упати на судската пракса на Судот од каде произлегува дека нема сомнение дека членот 10 став 2 предвидува обврска на поединците да го штитат угледот на другите. Оваа заштита се однесува и на политичарите, и тогаш кога тие не дејствуваат во нивно приватно својство. Во такви случаи потребата од заштита треба да се оценува согласно интересите на отворената дискусија за политички теми (*Dąbrowski v. Poland*, no. 18235/02, § 28, 19 декември 2006). Поради тоа, неопходно било да се направи баланс помеѓу интересот за отворена дискусија – иако било сомнително дали добра дебата може да се одржи ако истата е заснована врз погрешни претпоставки – и интересот на заштита на угледот на М.П. Секако, слободата на изразување претставува едно од основните постулати на демократското општество. Меѓутоа не

може да се смета како право на јавноста да прима информации во секое време и под секакви услови. Правото на мнозинството не може безусловно да преовладува над правото на поединецот. Во секој случај, и доколку правото на јавноста да прима информации би се сметало како апсолутно право, тоа не вклучува право да се примаат збунувачки или неточни информации.

46. Владата сметаше дека целата на одделот 49 во врска со одделот 14 од Законот за медиуми била да се заштитат лицата кои ја даваат информацијата од злоупотреба на начин што нивната изјава дадена до медиумите се презентира на начин кој ја менува нејзината порака. Таквата заштита била посебно важна во случаите кога засегнатите лица се јавни службеници, каде објавувањето може да ги стави нив во негативна положба која не соодветствува со вистината. Таквите лица практично се изложени на тоа нивните изјави да бидат манипулирани преку исклучување на определени делови од изјавите. Во конкретните околности на случајот, интересите за заштита на угледот на М.П. кој по сопствена волја учествувал во интервјуто треба да преовладаат над интересите на отворената дискусија.

47. Владата понатаму тврдеше дека природата и тежината на изречената казна на поединец се фактори кои треба да се земат во предвид при оценката за пропорционалноста на мешањето во правата на слобода на изразување. Во конкретниот случај изречената казна на жалителот во никој случај не била тешка. Окружниот суд само му наредил на жалителот да плати материјална помош (*świadczenie pieniężne*) во износ од PLN 1.000 за добротворни цели и условно ја прекинал кривичната постапка. Судот не му изрекол парична казна на жалителот.

Одлуката за условно прекинување на кривичната постапка била резултат на тоа што жалителот не бил претходно осудуван. Сепак, неговото име бил запишано во Државниот кривичен регистер (*Krajowy Rejestr Karny*) но не како осудено лице, туку како лице против кое кривичната постапка била условно прекината. Ваквата состојба траела само една година. После тоа, неговото име било избришано.

48. Владата понатаму тврдеше дека жалителот на никаков начин не бил попречен да објавува. Ова дотолку повеќе што тој не бил гонет за објавувањето на текстот, туку за тоа што не прибавил одобрување за истиот. Оттука целта на изречената казна не била да го обесхрабри жалителот во иднина да критикува јавни службеници, ниту пак да ги спречи новинарите да придонесуваат во јавната дискусија за важни теми кои се од значење за животот на заедницата.

49. Владата заклучи дека ограничувањето на слободата на изразување на жалителот била пропорционална со остварената легитимна цел, имајќи го во предвид интересот за заштита на угледот на интервјуираното лице, како и потребата да се спречи ширењето на погрешни информации. Невистинити пораки, раширени на сметка на поединец, не претставуваат придонес во формирањето на јавното мислење вредни за заштита во демократското општество.

## 2. Жалителот

50. Жалителот не се согласува со аргументот дека барањето за добивање на одобрување, зајакнато како што било во тоа време и останало потоа, служело само за целите на добрата новинарска пракса. Тој потенцирал дека правното барање да се

побара и добие одобрување, под закана за кривична санкција, не постоело во законодавството на никоја друга држава на Советот на Европа. Таквото барање содржело во себе непропорционално мешање во слободата на изразување; и повеќе, бидејќи тоа дополнително е заштитено со кривична санкција. Таква санкција му била изречена на жалителот во конкретниов случај.

51. Жалителот е на мислење дека ваквото барање не треба да се гледа како неопходно во едно демократско општество. Тоа би им дало на интервјуираните лица голема слобода, овозможувајќи им да го искриват или изменат она што навистина го кажале на интервјуто. Изнесувајќи информации во медиумите и давање интервјуа е посебна форма на јавна активност, посебно во случаите каде лицата се носители на јавни функции. Самото барање да се добие одобрување од интервјуираното лице, претставува закана за основата на интервјуто како едно од основните алатки на новинарството. Тешко е да се замисли интервју во некоја друга форма освен поставени прашања и добиени одговори. Јавноста е заинтересирана не само за самиот контекст на интервјуто, туку и за личниот стил на јавните фигури кој се гледа преку начинот на кој тие зборуваат.

52. Жалителот понатаму тврдел дека примената на ова правно барање може да резултира со цензура на слободната дебата. Тоа, исто така би можело да има негативни последици дури и пред објавувањето, со тоа што може да направи новинарите да избегнуваат поставување на остри прашања поради стравот дека нивните соговорници подоцна може да го блокираат објавувањето на целиот разговор.



53. Тој изјавил дека ваквото барање резултирало со успорување на протокот на информации од медиумите до јавноста, и дека ги оптеретило новинарите со дополнителна работа и трошоци. Новинарите не можеле само да ги објават изјавите дадени за време на интервјуто; тие биле обврзани, дополнително, да обезбедат прифаќање на текстот од страна на интервјуираното лице. Времето посветено на добивање на ваквата согласност би можело да се искористи за верифицирање на фактите.

54. Има други начини, согласно домашното право, за заштита на угледот на поединците, кои секогаш можат да се искористат кога некое лице смета дека објавената статија му повредила некое негово или нејзино лично право.

55. Жалителот изјавил дека судовите кои постапувале по конкретниот случај не истражувале дали жалителот на некој начин ја манипулирал или ја извртил изјавата, бидејќи кривичната одговорност согласно оспорените одредби од Законот за медиуми произлегува независно од постоењето или непостоењето на професионалност кај новинарот.

56. Жалителот истакна дека фактот што изречената казна не била особено тешка нема никакво значење во оценката на околностите на случајот, имајќи го во предвид фактот дека слободниот говор е од големо значење во демократското општество. Последно, но не и помалку значајно, како резултат на кривичната осуда жалителот бил ставен во списокот на Државниот кривичен регистар бидејќи бил огласен за виновен за кривичен прекршок.

57. Согласно судската пракса на Судот, при извршувањето на нивната слобода на изразување, новинарите треба да дејствуваат со добра волја, да овозможуваат веродостојни информации кои ќе ја опишуваат фактичката состојба и ќе ги следат правилата на новинарска етика. Жалителот упати на пресудата на Судот по предметите на *Fressoz and Roire v. France* [GC], no. 29183/95, ECHR 1999-I; *McVicar v. the United Kingdom*, no. 46311/99 ECHR 2002-III; и *Tønsbergs Blad A.S. and Haukom v. Norway*, no. 510/04, ECHR 2007-III. Тој заклучил дека применетото мешање во неговиот случај, особено изречената казна на новинар кој веродостојно ја цитирал изјавата на политичар, тешко го повредила членот 10 од Конвенцијата.

## **Б. Оценка на судот**

### *1. Општи принципи*

58. Согласно добро утврдената судска пракса на Судот, слободата на изразување претставува еден од основните постулати на демократското општество и еден од основните услови за неговиот напредок и за напредокот на поединецот. Предметот на ставот 2 не се применува само на “информации” или “идеи” кои се позитивни или кои се сметаат за ненавредливи или се неутрални, туку исто така и на оние кои навредуваат, шокираат или вознемируваат. Такви се барањата на плурализмот, толеранцијата и широкоумноста без кои не постои “демократско општество”. Како што е предвидено во членот 10 став 2, оваа слобода е предмет на исклучоци, кои мора, да се толкуваат прецизно, и мора да се утврди убедлива потреба од било какви ограничувања (види меѓу другите *Janowski v. Poland* [GC], no. 25716/94, § 30, ECHR 1999-I; *Nilsen and Johnsen*

*v. Norway* [GC], no. 23118/93, § 43, ECHR 1999-VIII; and *Lingens v. Austria*, 8 July 1986, § 41, Series A no. 103).

59. Медиумите играат важната улога во демократското општество. Иако тие не смеат да преминат некои граници, кои се однесуваат на заштитата на угледот и правата на другите, сепак нивна должност е да шират – на начин соодветен на нивните должности и обврски – информации и идеи за сите прашања од јавен интерес. (види меѓу другите, *The Observer and Guardian v. the United Kingdom*, пресуда од 26 ноември 1991, Series A no. 216, pp. 29-30, § 59, и *Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway* [GC], no. 21980/93, § 59, ECHR 1999-III).

60. Во овој контекст од голема важност е да им се дозволат гаранции на медиумите (*Janowski v. Poland* [GC], no. 25716/94, § 30, ECHR 1999-I). Не само што медиумите имаат задача да ги шират таквите информации и идеи; јавноста има право да ги прима истите. Доколку би било поинаку, медиумите би биле оневозможени да ја играат нивната главна улога на “јавни надгледувачи” (види меѓу другите, *The Observer and Guardian v. the United Kingdom*, cited above, § 59, и *Gawęda v. Poland*, no. 26229/95, § 34, ECHR 2002-II).

61. Сепак, членот 10 од Конвенцијата не гарантира целосно неограничена слобода на изразување дури и во случаи кога медиумите опфаќаат теми кои се од значителен интерес на јавноста. Согласно условите на ставот 2 од овој член слободата на изразување оди заедно со “обврските и одговорностите” што исто така важи и за медиумите. Во врска со “обврските и одговорностите” карактеристични за остварување на слободата на изразување, гаранцијата доделена на новинарите со членот

10, поврзана со објавување на теми од општ интерес е предмет на условот дека тие постапуваат со добра волја со цел да обезбедат точна и поверлива информација согласно етиката на новинарството (види, *the Goodwin v. the United Kingdom*, judgment of 27 March 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996 II, p. 500, § 39; *Fressoz and Roire v. France [GC]*, no. 29183/95, § 54, ECHR 1999-I; and *Wołek, Kasprów and Łęski v. Poland (dec.)*, no. 20953/06, 21 October 2008).

## *2. Примена на принципите на околностите на конкретниот случај*

62. Во конкретниот случај домашните органи повеле кривична постапка против жалителот поради прекршување на неговата обврска да побара и да добие согласност од интервјуираното лице пред да го објави интервјутото. Исто така му била изречена и кривична санкција предвидена во одделот 14 во врска со одделот 49 од Законот за медиуми. Не е спорно дека оваа санкција довела до мешање во неговото право на слобода на изразување. Не било ниту спорно дека ова вмешување било пропишано со релевантните одредби на тој закон.

### **(а) Дали мешањето и служело на легитимната цел**

63. Судот мора сега да испита дали мешањето и служело на легитимната цел. Тој ги забележува аргументите на Владата дека целта била да се заштити угледот на М.П. (види точки 44-46 погоре) и дека во тој случај таа служела за “заштита на угледот и правата на другите”. Судот не го наоѓа овој аргумент за убедлив бидејќи никогаш не било дискутирано, ниту во домашните постапки, ниту во постапките пред Судот, дека интервјутото објавено во весникот содржело некакви информации или мислења кои би можеле да му наштетат на угледот на М.П.

Домашните судови во своите одлуки не го критикувале жалителот за негово оцрнување. Напротив, тие ниту се осврнале на содржината на интервјуто. Ниту пак било дискутирано дека зборовите на М.П. биле искривени или цитирани надвор од контекст или изменети на начин кој би можел да ги доведе во заблуда читателите или да го претстави М.П. во негативно светло. Осудата на жалителот се засновала исклучиво врз прекршок од техничка природа, првенствено врз фактот дека тој го објавил интервјуто и покрај одбивањето на М.П. да го даде своето одобрување.

Сепак Судот е подготвен да претпостави за целите на конкретниов случај дека спорното мешање служело за легитимна цел.

**(б) Дали мешањето било неопходно во демократско општество**

64. Судот мора сега да испита дали мешањето било “неопходно во демократско општество”. Судот потсетува дека ова зависи од тоа дали оспореното мешање е во согласност со итната општествена потреба, дали тоа било пропорционално за остварување на легитимната цел и дали дадените причини за да се оправда мешањето биле релевантни и доволни (види *Bladet Tromsø and Stensaas*, цитирана погоре, § 58). Задачата на Судот не е да застане на местото на националните органи, туку да ги провери согласно член 10 одлуките кои тие ги донеле во извршувањето на нивната моќ на проценување (*ibid.*, точка 60 и види *Fressoz and Roire v. France* цитирана погоре). Во тоа, Судот мора да се увери дека националните органи ги примениле стандардите кои биле во согласност со принципите содржани во членот 10 и повеќе, дека тие ја засновале својата одлука врз прифатливи оценки за релевантните факти (види *Jersild v.*

Denmark, 23 September 1994, § 31, Series A no. 298, and *Veraart v. the Netherlands*, no. 10807/04, § 61, 30 ноември 2006).

Државите договорнички имаат одредена маргина на проценка при оценувањето дали во околностите на конкретниот случај постои итна социјална потреба, но тоа оди рака под рака со Европскиот надзор, имплементирајќи ги законодавството и одлуките кои го применуваат тоа законодавство, дури и тие дадени од страна на независен суд. Поради тоа Судот е овластен да пресуди дали “ограничувањето” е во согласност со слободата на изразување заштитена со членот 10 (види меѓу другите *Perna v. Italy* [GC], no. 48898/99, § 39, ECHR 2003-V, and *Cumprăna and Mazăre v. Romania* [GC], no. 33348/96, § 88, ECHR 2004 XI).

65. Во конкретниот случај властите, при испитувањето на кривичниот случај против жалителот, го примениле Законот за медиуми од 1984 година. Тој закон му налагал на жалителот, како главен и одговорен уредник, јасна обврска да побара и да добие одобрување од интервјуираното лице пред да го објави интервјуто, без разлика на предметот на тоа интервју и на неговата содржина. Таквото одобрување придонесувало за потврда дека предложениот текст за објавување соодветствува со она што навистина било кажано за време на интервјуто.

Во врска со ова, Судот потсетува дека додека членот 10 од Конвенцијата не забранува изрекување на претходни забрани на објавување, можните опасности својствени за ваквите мерки бараат многу внимателно испитување од страна на Судот (види *Chauvy and Others v. France*, no. 64915/01, § 66, ECHR 2004 VI; and *Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary*, no. 37374/05, § 36, ECHR 2009 ...; *Gawęda v. Poland*, no. 26229/95, § 35, ECHR 2002 II; and *The Observer and The Guardian*, цитирани погоре, p. 30, §

60). Кога е во прашање слободата на медиумите, националните власти имаат ограничена маргина на проценка да одлучат дали постои “итна општествена потреба” за да преземат такви мерки (*Editions Plon v. France*, no. 58148/00, § 44, ECHR 2004-IV).

66. Неспорно е дека жалителот ги објавил дословните делови од интервјуто без да прибави одобрение од интервјуираното лице.

Судот е на мислење дека обврската да се верифицира, пред објавувањето, дали текстот заснован врз изјавите дадени во контекст на интервјуто и цитирани дословно е точен, може да се каже дека за печатените медиуми, е нормална обврска во извршувањето на професионалната работа. Може да се очекува, во интересите на одговорното пишување, дека новинарот ќе направи соодветни напори да провери дали неговата или нејзината верзија од интервјуто соодветствува на она што навистина било кажано, и дека таквите напори претставуваат составен дел од работата на новинарот. Оспорените одредби од Законот за медиуми биле насочени кон усогласување со новинарските професионални обврски. Нивната главна цел била да се избегнат потенцијалните спротивни ефекти од неточно објавување на угледот на лицата чии изјави биле објавени од страна на медиумот.

67. Сепак, во конкретниов случај, не е само наложената обврска согласно одделот 14 од Законот за медиуми која ја прави правната позадина на овој случај, туку изречената кривична санкција поради неуспехот на жалителот да ја исполни таа обврска, предвидена со одделот 49 од истиот закон.

68. Судот повторува дека мора да се внимава во случаите кога преземените мерки или наметнатите санкции од страна на националните власти се такви што го одвраќаат медиумот од учеството во дискусијата за прашањата од легитимен јавен интерес (види *Standard Verlags GmbH v. Austria*, no. 13071/03, § 49, 2 November 2006; *Kuliś and Różycki v. Poland*, no. 27209/03, § 37, ECHR 2009 ...). Заstrašувачкиот ефект што стравот од кривична санкција го има врз остварувањето на слободата на изразување на новинарот е јасен (види, *mutatis mutandis*, *Wille v. Liechtenstein [GC]*, no. 28396/95, § 50, ECHR 1999-VII; *Nikula v. Finland*, no. 31611/96, § 54, ECHR 2002 II; *Goodwin*, цитирана погоре, p. 500, § 39; and *Elci and Others v. Turkey*, nos. 23145/93 and 25091/94, § 714, 13 November 2003). Овој ефект, кој работи на штета на општеството во целина, е исто така фактор за пропорционалноста, а со тоа и оправдување на санкциите за медиумските професионалци.

69. Судот повтори дека природата и тежината на изречените казни за медиумските професионалци исто така се фактори кои треба да се земат во предвид при оценувањето дали мешањето во нивната слобода на изразување било неопходно во демократското општество (види *Skałka v. Poland*, no. 43425/98, 27 May 2003, § 41-42; *Cumpana and Mazare v. Romania*, цитирана погоре, §§ 111-124; и *Sokołowski v. Poland*, no. 75955/01, § 51, 29 март 2005).

70. Во конкретниот случај првостепениот суд, при одредувањето на казната на жалителот, утврдил дека тој бил мотивиран од неговата желба да ја исполни својата должност како новинар преку објавувањето во јавност на интервјуто



дадено од локалниот М.П. Според тоа, судот заклучил дека прекршокот не може да се смета за сериозен.

71. Сепак, по мислење на Судот, самиот факт што пристапот на домашните судови при определувањето на изречената казна на жалителот бил претпазлив, не може да ги засени другите аспекти од поважен карактер поврзани, првенствено, со темата на засегнатото објавување. Во врска со ова Судот потсетува дека мала е можноста, согласно членот 10 став 2 од Конвенцијата, за ограничувања на политички говори или дебати за прашања од јавен интерес (види *Bączkowski and Others v. Poland*, no. 1543/06, § 98, ECHR 2007 VI; и *Wojtas Kaleta v. Poland*, no. 20436/02, § 46, 16 јули 2009).

72. Жалителот правел интервју со локалниот М.П. за неговите политички и претприемачки активности (види точка 7 погоре). Неговите ставови и коментари биле неспорно прашање од општ интерес за локалната заедница во која жалителот сакал да го привлече вниманието на јавноста и каде локалното население имало право да добие информации во врска со ваквите прашања (види, *mutatis mutandis*, *Cumpănă and Mazăre v. Romania [GC]*, cited above, §§ 94 95).

73. Судот ги забележал аргументите на Владата дека интересот на отворената дискусија треба да се мери со интересот на заштита на угледот на М.П (види точка 46 погоре). Сепак, дури и при претпоставката дека теми од приватниот живот биле покренати за време на интервјутото, Судот подвлекува дека границите на прифатлива критика се пошироки кога станува збор за политичар, во однос на оние кога станува збор за приватно лице. За разлика од вториот, првиот неизбежно и свесно се поставува отворен за непосредна контрола на секој

негов збор и дело од страна и на новинарите и на пошироката јавност, и тој следствено мора да покаже поголем степен на толеранција (види *Lingens*, цитирана погоре, § 42; *Incal v. Turkey*, judgment of 9 June 1998, Reports 1998-IV, p. 1567, § 54; и *Scharsach and News Verlagsgesellschaft v. Austria*, no. 39394/98, § 30, ECHR 2003 XI).

74. Сепак, Судот забележува дека М.П. избрал да побара да се иницира кривична постапка против жалителот и жалителот да биде осуден. При оценката на случајот не треба да се игнорира фактот дека обвинителниот акт против жалителот бил поднесен од страна на јавниот обвинител, иако домашното право давало можност за поднесување на приватна тужба во случаите на помалку сериозни прекршоци. Според ова, домашниот законодавец сметал дека прекршокот дефиниран во одделот 14 во врска со членот 49 од Законот за медиуми бил доволно сериозен бидејќи дозволувал вмешување на јавниот обвинител во постапките.

75. Понатаму, Судот забележува дека домашните судови наметнале кривична санкција врз жалителот, и покрај фактот што не постоел обид за измама на негова страна кога се обидел да го обезбеди интервјуто. Интервјуираното лице ја изразило својата согласност на интервју и весникот на жалителот ја објавил. Аргументот на Владата дека М.П. го дал интервјуто иако не бил обврзан на тоа, за Судот не е релевантен во оправдувањето на ограничувањето на жалителот на слободата на изразување. Навистина, транспарентно и одговорно вршење на политичкиот мандат вообичаено би барало да локалното население биде информирано преку медиумите од пратениците

за нивните јавни активности, а доколку е потребно и преку интервјуа.

76. Судот понатаму забележува дека во својата судска пракса до денес редовно бил повикан да испитува дали мешањето во слободата на изразување била "неопходна во едно демократско општество" од аспект на суштината и содржината на изјавите на факти или вредносни судови за кои жалителите во крајна линија биле казнети, според граѓанското или кривичното право. Основната разлика помеѓу сите овие случаи испитани до денес и конкретниот случај е дека, судовите го казнувале жалителот и му изрекувале кривична санкција врз основи кои биле комплетно неповрзани со суштината на оспорениот член.

77. Во ниту една фаза од постапките не било покажано дека содржината на она што го кажал М.П., ниту пак формата на неговите коментари, објавени дословно од страна на весникот на жалителот биле искривени на некој начин. Ништо не упатувало на тоа дека интерпретацијата на зборовите на интервјуираното лице била неточна. Ниту пак некогаш се спорело дека објавената статија ги содржела неговите изјави цитирани дословно. Покрај ова, самиот факт што жалителот го објавил текстот без потребното одобрување согласно одделот 14 од Законот за медиуми, автоматски допринело да му биде изречена кривична санкција предвидена во одделот 49 од тој закон.

78. Дотолку повеќе, одредбите се применувале за сите, без разлика на статусот на интервјуираното лице. За судот било доволно да утврди дека жалителот не успеал да побара и да

добие одобрување. Утврдувањето на содржината на статијата била ирелевантна за кривичното дело.

79. Како резултат на ова, домашните судови, при испитувањето на случајот против жалителот, немале обврска да се осврнат на фактот дека интервјуираното лице било пратеник со политичка одговорност кон неговите гласачи. Напротив, судот не се осврнал ниту на содржината на изјавите објавени во весникот на жалителот ниту на тоа дали тие соодветствувале со она што било кажано за време на интервјуто. Ваквиот пристап, сам по себе, не изгледа компатибилно со утврдената судска пракса на Судот, која постојано нагласува дека дадената заштита на политичарите против критиките е многу потесна од онаа која се применува на другите луѓе (види точка 73 погоре). Дотолку повеќе, Судот забележува дека одбивањето да се даде одобрување било од неограничена природа, бидејќи согласно оспорените одредби М.П. немал обврска да достави било какви основи за неговото одбивање.

80. Судот може да прифати дека интервјуираното лице е вознемирено бидејќи неговите или нејзините коментари се верно изнесени и доставени до јавноста. Ова исто така се однесува кога интервјуираното лице е политичар. Изложувањето пред очите на јавноста на несовесните или непријатни искази дадени од страна на еден политичар во контекст на интервју може да има негативно влијание врз неговата или нејзината понатамошна кариера и, воопшто, врз нивното политичко постоење.

81. Сепак, применетите одредби во конкретниов случај му даваат на интервјуираните лица целосна слобода да го спречат новинарот во објавување на секое интервју кое тие сметаат дека

е незгодно или критичко, без разлика колку точно и конкретно тоа е. Тоа можат да го направат или со одбивање да дадат одобрување или со неразумно одложување да го дадат одобрувањето. Релевантните одредби не даваат некој рок во кој одобрувањето треба да се даде или да се одбие. Понатаму, не може да се исклучи дека нивното барање може да резултира со спор протек на информации од медиумот до јавноста и оптеретување на новинарите со дополнителна работа и трошоци. Судот потсетува дека вестите минлив продукт и одлагањето на нивното објавување, дури и ако тоа е за краток период, може да на намали нивната вредност или интерес (види, како пример, *Observer and Guardian*, цитирана погоре, р. 30, § 60; *Sunday Times v. the United Kingdom (no. 2)*, пресуда од 26 ноември 1991, Series A no. 217, pp. 29 et seq., § 51; и *Association Ekin v. France*, no. 39288/98, § 56, ECHR 2001 VIII). Следствено, од новинарот, во принцип, не може да се бара да го одложи објавувањето на тема од јавен интерес без при тоа да даде добри причини поврзани со јавниот интерес или заштитата на правата на другите. (види, како пример, *Editions Plon*, цитирана погоре, § 53, со понатамошни упатувања).

82. Покрај тоа, законските одредби во прашање во овој случај би можеле да имаат и други негативни последици кои му претходат на објавувањето, бидејќи тие можат да ги натераат новинарите да избегнуваат поставување на љубопитни прашања од страв дека нивните соговорници подоцна може да го блокираат објавувањето на целиот разговор со одбивање да дадат одобрение, или пак да избираат соговорници за кои знаат дека се соработливи, на штета на квалитетот на јавната дебата. Судот го дели мислењето изнесено од страна на Судијата Rzepliński во неговото несогласно мислење (види точка 26

погоре) дека овие одредби можат да имаат застрашувачки ефект во остварувањето на новинарската професија со навлегување во сржта на одлуките и суштината на печатените интервјуа и нивните делови.

83. Судот го имал во предвид аргументот на Владата дека конкретното мешање било со цел да се заштити угледот на интервјуираното лице. Сепак, Судот забележува дека согласно домашното право постоеле повеќе достапни граѓанско правни инструменти посебно наменети за таа цел (види точки 30-32 погоре). Исто така подвлекува дека во неговото досегашно испитување на мерките преземени на домашно ниво за заштита на правата од Членот 8 во контекст на слободата на изразување (дури и под претпоставка дека таквите права биле предмет на конкретниов случај), Судот засега прифатил дека *ex post facto* компензациите обезбедуваат соодветен лек за повредите на правата од Членот 8 кои потекнуваат од објавувањето во весник некоја лична информација (види *Von Hannover v. Germany*, no. 59320/00, §§ 72 74, ECHR 2004 VI; *Armonienė v. Lithuania*, no. 36919/02, §§ 45048, 25 ноември 2008). Дотолку повеќе, што одредбите на Законот за медиуми предвидувале дополнителна заштита во случај на неточно објавување на изјави и вредносни судови дадени во контекст на интервју. Одделот 31 од тој закон предвидувал, во материјалното време, обврска за весникот да го објави несогласувањето доставено од страна на лицето кое бара да се исправат неточните информации објавени за него или неа, или пообразложен одговор ако неговите или нејзините лични права биле повредени со определена статија(види точка 29 погоре). Тоа не се тврдело, ниту пак се покажало, дека овие инструменти биле генерално неефикасни или дека во определени околности на конкретниот случај прибегнувањето

кон нив нема да понудело доволна заштита. Поради ова, прибегнувањето кон кривична санкција, според мислењето на Судот, не било оправдано.

84. Судот забележува дека Законот за медиуми бил усвоен во 1984 година, пред дваесет и седум години. Бил усвоен пред колапсот на комунистичкиот систем на Полска во 1989 година. Согласно тој систем, медиумите биле под превентивна цензура. Законот за медиуми од 1984 година бил изменет во дванаесет наврати (види точка 29 погоре). Сепак, одредбите од одделите 14 и 49 од тој закон, врз основа на кои жалителот бил осуден, никогаш не биле предмет на измена, и покрај големите политички и правни промени кои настанале како резултат на Полската транзиција во демократија. Не е на Судот да шпекулира за причините поради кои полското законодавство одлучило да не ги менува тие одредби. Сепак, Судот не може да не забележи, како што е применето во конкретниов случај, дека одредбите не може да се каже дека се компатибилни со гледиштето за демократско општество и со важноста дека слободата на изразување се прифаќа во контекст на таквото општество.

85. Она што исто така е релевантно при оценка на овој случај е дека во постапките пред Уставниот суд, усогласеноста на оспорените должности со слободата на изразување заштитена во полскиот Устав била негативно оценета од страна на Народниот правобранител, Спикерот на Парламентот и Јавниот обвинител, кои биле на мислење дека ограничувањата кои ги дава Законот за медиуми го повредуваат принципот на пропорционалност предвиден во членот 31 од Уставот на Полска од 1997 година. Ова уште повеќе што тие упатиле на

можноста за употреба на граѓанско правните инструменти во обезбедувањето на заштитата на личните права (види точка 19 погоре). Ваквата значителна едногласност на водечките национални правни власти во оценката на одредбите врз кои се засновало засегнатото мешање во конкретниов случај, не може да се игнорира од страна на Судот.

86. Во онаа мера во која што Уставниот суд подвлекол дека новинарите немаат обврска да бараат одобрување (и следствено на тоа го немаат ризикот на кривична постапка) ако изберат да ја резимираат или на друг начин ја пренесат содржината на изјавите дадени во контекст на интервјуто (види точка 22 погоре), Судот е на мислење дека ваквиот пристап е парадоксален. Доколку новинарите објават поверодостојни изјави на интервјуираните лица, толку повеќе тие се изложени на ризикот против нив да биде поведена кривична постапка поради неуспехот да побараат и да добијат одобрување. На ист начин, е парадоксално што одделот 14 од Законот за медиуми ги обврзува новинарите да бараат одобрување само за интервјуата кои се снимени во тонска или визуелна форма, додека таквата обврска не постои ако новинарот само прави забелешки за време на интервјуто. Во секој случај, Судот е на мислење дека самиот факт што жалителот можел да ги парафразира зборовите кажани од страна на интервјуираното лице – но одбрал да ја објави изјавата дословно и бил казнет за тоа – не ја прави изречената казна пропорционална.

87. Судот заклучува дека поведената кривична постапка против жалителот и изречената казна, без при тоа да се земе во предвид точноста и темата за објавениот текст и секако неговата несомнена посветеност во обезбедувањето дека



текстот на објавеното интервју кореспондира со вистинските изјави дадени од страна на пратеникот, биле непропорционални во такви околности.

88. Поради тоа има повреда на членот 10 од Конвенцијата.

#### IV. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

89. Членот 41 од Конвенцијата предвидува:

“Кога Судот ќе оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на протоколите, и доколку внатрешното право на засегнатата Висока договорна страна овозможува само делумна репарација на штетата, тогаш доколку е тоа неопходно, Судот ќе му додели правична отштета на оштетениот.”

##### A. Штета

90. Жалителот побарал 150,000 и 165,000 злоти (PLN) на име материјална и нематеријална штета. Тој се повикал на стресот и понижувањето кое го претрпел како резултат на неговата кривична осуда, и на добивката која ја загубил поради пресудата. Тој понатаму барал PLN 1000, еднакви на 256 ЕУР на име материјална штета која ја претставувала паричната казна која му била одредена од страна на домашниот суд.

91. Владата сметала дека барањата на жалителот се премногу големи и дека не постои поврзаност со околностите на случајот.

92. Судот наоѓа дека во околностите на случајот има поврзаност помеѓу најдената повреда и побараната материјална штета во врска со казната од 256 ЕУР која му била наложена од домашните судови да ја плати (види *Busuioc v. Moldova*, no. 61513/00, § 101, 21 декември 2004). Иако жалителот ја барал

оваа сума во делот на трошоци и расходи (види точка 94 подолу), Судот смета дека треба да му се додели во делот на материјална штета и му ја доделува на жалителот сумата побарана во врска со казната.

93. Судот исто така прифаќа дека жалителот претрпел нематеријална штета – во вид на стрес и фрустрација кои резултирале од осудата и казната – која нема да биде доволно надоместена само со наоѓањето на повреда на Конвенцијата. Правејќи оценка врз разумна основа, Судот му доделува на жалителот 4000 ЕУР согласно овој дел.

#### Б. Трошоци и расходи

94. Жалителот исто така побарал PLN 15,000 за трошоците и расходите кои ги имал пред домашните судови. Оваа сума вклучувала PLN 1,000, еднакви на EUR 256, за изречената парична казна во постапката; PLN 4,000, еднакви на EUR 1,124 за таксите за домашните судови; PLN 5,200 за правни давачки, еднакви на EUR 1,331 и PLN 1000, еднакви на EUR 256 за патни трошоци направени во врска со постапката по жалба.

Тој понатаму барал PLN 5.500, еднакви на EUR 1.408 за надомест на трошоците кои ги имал во постапката пред Судот.

95. Владата истакнала дека барањата биле премногу високи.

96. Согласно праксата на Судот, жалителот има право на надомест на трошоците и расходите само ако покаже дека тие биле навистина и неопходно направени и ако се разумни. Во врска со паричната казна која жалителот ја платил, таа му била доделена како материјална штета во тој дел (види точка 92

погоре). Што се однесува до останатите барања поврзани со трошоците направени во домашните постапки, Судот му доделува на жалителот сума од EUR 4,119 која ги покрива трошоците по сите основи.

#### B. Затезна камата

97. Судот смета за соодветно дека затезната камата треба се исплати според најниската каматна стапка на позајмени средства на Европската централна банка, на која треба се додадат 3%.

#### ОД ТИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО

1. Ја прогласува жалбата за допуштена;
2. Утврдува дека има повреда на членот 10 од Конвенцијата;
3. Утврдува
  - (a) дека тужената држава треба да му ги исплати на жалителот, во рок од три месеци, по конечностa на пресудата согласно член 44 став 2 од Конвенцијата, следните суми, конвертирани во Полски Злоти според курсот на денот на исплатата;
    - (i) EUR 256 (двесте педесет и шест евра) на име материјална штета плус било какви такси кои може да се наплатат;
    - (ii) EUR 4,000 (четири илјади евра) на име нематеријална штета плус било какви такси кои може да се наплатат;

(iii) EUR 4,119 (четири илјади сто и деветнаесет евра) на име трошоци и расходи, плус било какви такси кои можат да се наплатат на жалителот

(б) дека по истекот на горенаведените три месеци до исплатата ќе се засметува обична камата на споменатите износи, по стапка еднаква на најниската стапка за позајмени средства на Европската централна банка, за периодот до плаќањето плус 3%;

4. Го отфрла остатокот од жалбата на жалителот за правичен надоместок.

Изготвено на англиски и доставено на писмено на 5 јули 2011 година, согласно член 77 ставови 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Fatoş Aracı  
Заменик секретар

Nicolas Bratza  
Претседател

Во согласност членот 45 став 2 од Конвенцијата и правилото 74 став 2 од Деловникот на Судот, следниве издвоени мислења се прикачени за оваа пресуда:

- (a) заедничко согласно мислење на судиите Bratza и Hirvelä;
- (б) заедничко согласно мислење на судиите Garlicki и Vučinić;

N.B.

F.A.

## ЗАЕДНИЧКО СОГЛАСНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИИТЕ BRATZA И HIRVELÄ

Ние целосно се слагаме со гледиштето на Советот дека имало повреда на членот 10 во конкретниов случај.

Главниот проблем врз кои се заснова повредата, по наше мислење, лежи во конкретното законодавство според кое кривичен прекршок е да се објави или рашири било каква информација дадена од некое лице и снимена во аудио или визуелна форма, без одобрение на засегнатото лице. Како што е прикажано во фактичката состојба на конкретниот случај, прекршокот е извршен со самиот факт на објавување без одобрение, независно од вистинитоста на репродукцијата на изјавите дадени од засегнатото лице, независно дали кажаните зборови биле извртени или цитирани надвор од контекст или пренесени на збунувачки начин, независно од идентитетот и позицијата на засегнатото лице или контекстот во кој неговите зборови биле снимени и независно од дадените причини, доколку постоеле, за одбивање на одобрението. По наше мислење, таквите одредби не соодветствуваат со правото на слобода на изразување гарантирано со членот 10 од Конвенцијата.

Она за кои имаме размислувања во образложението на пресудата е поврзано со точката 74 која имплицитно, ако не и јасно, сугерира дека исходот можел да биде различен доколку обвинението против жалителот било поднесено лично од М.П, а не од јавниот обвинител. Фактот што против жалителот било покренато обвинение и бил осуден согласно Законот за медиуми, а не идентитетот на обвинителот, е важен во овој случај и нашето мислење дека членот 10 бил повреден ќе било исто и тогаш кога М.П само го поднел обвинението кое би резултирало со осуда на жалителот.

## ЗАЕДНИЧКО СОГЛАСНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИИТЕ GARLICKI И VUČINIĆ

1. Ние сме спремни да прифатиме дека имало повреда на членот 10 од Конвенцијата во овој случај. Сепак, изгледа дека пресудата можела да биде изготвена со попрецизни термини. Поконкретно, не е јасно дали повредата произлегува само или претежно од тежината на санкцијата или дали ставот на мнозинството треба да се толкува како целосно одбивање на секаква форма на барање за одобрување.

По наше мислење, наоѓањето на повредата би требало да се заснова – јасно и целосно – врз три основи.

Прво, барањето за одобрување е премногу широко бидејќи се однесува не само на текстот кој треба да се објави, туку и на фотографиите снимани за време на интервјуто. Не треба да се заборава дека осудата на жалителот исто така се однесува и на објавувањето на “неодобрените” фотографии на член на парламентот кој бил предмет на интервјуто.

Второ, барањето за одобрување е премногу широко бидејќи вклучува целосна забрана на објавувањето на било какви “неодобрени” дословни реченици. Поради ова, кривичната одговорност произлегува од самиот факт на објавување, независно од тоа дали објавените реченици биле точни и дали тие навистина го одразувале она што било кажано од страна на интервјуираното лице.

Трето, иако кривичната постапка не е инкомпатибилна со сфаќањето на Судот за слободата на медиумите (види *Radio France and Others v. France*, no. 53984/00, § 40, ECHR 2004 II, и *Lindon, Otchakovsky - Laurens and July v. France* [GC], nos. 21279/02 и 36448/02, § 59, ECHR 2007 XI), ваквото сфаќање е многу тешко да се примени во предмети како овој, каде

постапката е поведена од страна на Јавниот обвинител, а не по приватна тужба од засегнатото лице (види *Raichinov v. Bulgaria*, no. 47579/99, § 50, 20 април 2006; *Rumyana Ivanova v. Bulgaria*, no. 36207/03, § 68, 14 февруари 2008; и *Długołęcki v. Poland*, no. 23806/03, § 47, 24 февруари 2009).

2. Судот и придаде значителна важност на тежината на санкцијата на жалителот во конкретниов случај. Точно е дека, согласно нашата судска пракса, премногу тешката казна може да го разниша балансот и да доведе до повреда на членот 10, иако однесувањето на новинарот паднало под барањата за професионална етика (види, подетално, *Cumpănă and Mazăre v. Romania [GC]*, no. 33348/96, § 116, ECHR 2004 XI).

Сепак, случајот на жалителот бил условно прекинат и тој бил задолжен да плати 1,000 злоти (еднакво на приближно 250 евра) за добротворни цели. По наше мислење, тешко дека ваквата санкција може да се опише како тешка.

3. Фактот што сите ние се согласивме дека има повреда во случајот на жалителот, не треба да се толкува како целосно отфрлање на било каква форма на барање за одобрување. Точно е дека одобрувањето содржи претходен отпор на објавувањето и дека Судот мора внимателно да испитува при оценката на било каква рестрикција од таква природа. Но, како што беше забележано од страна на мнозинството, Членот 10 не забранува наметнување на ограничувања и поради тоа, разумно прилагоденото ограничување би можело да ја помине контролата на Судот.

По наше мислење има три размислувања кои би можеле да се користат во одбрана на барањето за одобрување.

Прво, барањето на се однесува на секоја објава или интервју, туку само на текст во кој новинарот одлучил да вметне дословни изјави дадени од страна на интервјуираното лице. Поради тоа

(како што беше утврдено од страна на полскиот Уставен суд), барањето за одобрување може лесно да се избегне доколку новинарот одлучи да ја објави неговата или нејзината презентација на она што било кажано од страна на интервјуираното лице

Второ, дури ни дословните цитати не се секогаш ослободени од опасноста на неточност. Во конкретниот случај, оригиналниот запис имал до четириесет страни а објавениот текст само три страни. Ова е вообичаена пракса: новинарот прави селекција од она што било кажано и го објавува само она што го смета за релевантно. Но селекцијата може да значи манипулација и не е тешко да се потсетиме на ситуации во кои неколку цитати биле ставени во една изјава со што целата содржина била искривена. Се чини дека постои некоја моќ во аргументот на Уставниот суд каде доколку интервјуто се уредува, можеби е разумно да му се дозволи на интервјуираното лице да ја види последната верзија на неговата – наводна - изјава

На крај, не треба да ја игнорираме опасноста од новинарската злоупотреба. Во Полска, а и во многу други држави, новинарите не се секогаш ангели. Има многу ситуации каде во фокусот на политичката дебата, изјавата на едно лице е цитирана на невкусно неистинит начин. За голема жалост, не е реткост за новинарите да го деградираат политичниот противник и мора да сме свесни дека политичкото новинарство некогаш прераснува во инструмент на уништување, а не за информирање. Барањето за одобрување се обидува да реши барем еден аспект од тој процес со спречување на неистинити или изманипулирани - накратко погрешни – цитати.

Поради тоа, барањето за одобрување може да служи за остварување на легитимна цел на обезбедување на општата



јавност на вистинити информации и придонесување во праксата на одговорно новинарство.

Погоре споменатите размислувања направија да имаме некои размислувања во прифаќањето дека барањето за одобрување, ако е точно обликувано, не може да се смета за разумно ограничување на новинарската слобода. Повеќе не живееме во свет во кој медиумите секогаш се сметаат за жртви. Се почесто медиумите ја злоупотребуваат нивната моќна позиција и намерно и невкусно, ги поткопуваат доброто име и интегритетот на другите лица. Немаме друга алтернатива, освен да ја изнесеме оваа нова ситуација.